

forretninger, brødudsalg o. lign., sådanne børn til lettere budtjeneste. En ophævelse af denne praksis vil betyde, at en lang række forretninger, der kun kan opnå nogen fortjeneste ved, at hele familien deltager i arbejdet, for fremtiden vil blive økonomisk vanskeligt stillet. Det synes i alt fald klart, at der i de tilfælde, hvor børn gør lettere budtjeneste for deres *forældre*, ikke er nogen betænkelighed ved at tolerere dette forhold. Under alle omstændigheder kan disse ansættelseskontrakter efter myndighedslovens regler ikke indgås uden forældrenes samtykke, og der ydes herigennem en langt bedre garanti mod misbrug end gennem en skematisk lovregel.

ad § 42.

Motiverne udtaler, at den her omtalte arbejdsbog forlanges af hensyn til kontrollen med overholdelse af de for anvendelse af unge mennesker mellem 14 og 18 år givne bestemmelser. Det er ikke nemt at se, hvorledes en sådan arbejdsbog indenfor handels- og kontorvirksomheder kan give nogen øget adgang til kontrol udover den, der let kan fås på anden måde. Derimod medfører bestemmelsen øget blanketskriveri, ligesom det må befrygtes, at en del unge mennesker vil udgive sig for ældre, end de er, således som tilfældet var i gamle dage ved de så forhadte skudsmålsbøger.

ad § 43.

Paragraffen overlader kontrollen til overingeniøren ved arbejdstilsynet, hvilket bedre end noget andet viser, at denne bestemmelse på samme måde som så mange andre af lovens paragraffer er udformet med henblik på industri og håndværk uden hensyn til de særlige forhold på handels- og kontorvirksomhed.

ad § 45.

Det fremgår af stk. 2, punkt 4, modsætningsvis, at lærlinge og andre ansatte under 18 år i butikker o. lign. steder ikke i forbindelse med regnskabs- og statusopgørelse må arbejde over. Det fremgår ikke af lovforslagets tekst og motiver, hvorledes man har tænkt sig, at disse lærlinge skal kunne få den oplæring i denne del af arbejdet, som de har krav på ifølge de almindelige uddannelsesregler for lærlinge.

Bestemmelsen om, at der skal ydes arbejdere under 18 år en hvilepause af mindst 12 på hinanden følgende timer, medfører endvidere, at lærlinge og andre unger i butikker og andre tilsvarende steder ikke kan arbejde hele dagen om fredagen, ligesom de, såfremt de deltager i arbejdet til butikslukketid fredag aften, ikke må komme før kl. 8 næste morgen, og i de perioder, hvor der har været regnskabs- og statusopgørelser, eller i forbindelse med udsalg, mærkning af varer o. lign., først langt op ad næste formiddag. Da det af hensyn til lærlingeuddannelsen er påkrævet, at de pågældende deltager i dette arbejde og også i arbejdet med tilrettelæggelse af dagens program ved arbejdstidens begyndelse for at lære dette, opstår der herved de samme uoverskuelige vanskeligheder for den lovbefalede lærlingeuddannelse som ovenfor omtalt.

Det er iøvrigt påfaldende, at unge mennesker under 18 år ifølge § 45, stk. 6, må deltage i forefaldende oprydningarbejde og mærkning af varer o. lign. indtil kl. 22 under forudsætning af, at dette sker sammen med det udlærte personale, medens der ikke, for så vidt angår voksne ansatte, er nogen tilsvarende bestemmelse i § 32. Hvis forretningen åbner næste dag kl. 8.30, skal det voksne personale efter § 32, stk. 1, forlade virksomheden kl. 21.30.

ad § 46.

Denne bestemmelse vil bl. a. medføre, at det morgenbud, der f. eks. en halv eller en hel time søndag formiddag udbringer varer, skal have en hel fridag i ugens løb.

ad § 47.

Det fremgår af § 47, stk. 2, i slutningen, at ingen lærling eller anden ansat under 18 år må beskæftiges over 9 timer pr. dag. Denne bestemmelse overgår endog i sine konsekvenser § 45, for så vidt angår de hindringer, den lægger i vejen for forsvarlig uddannelse. Den kan formentlig kun forklares, fordi man ved udarbejdelsen af lovforslaget udelukkende har tænkt på håndværket og industrien og de forhold, hvorunder arbejdet her foregår med hensyn til koncentration og intensitet.

ad kapitel 10.

Arbejdstilsynets sammensætning og opbygning tilsikrer indsigt i forholdene på industrielle og håndværksmæssige arbejdspladser, men ingenlunde på handelens, endsige